

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 20 грудня 2012 року № 51 (474)

ХТО ТАМ ХОДИТЬ ПІД МОСКОВСЬКИМ КАРАУЛОМ?

Минулий тиждень минув під "зорепадом" подій – знакових і не дуже, – та в кожному разі таких, які спонукають до аналізу й висновків.

Під супровід бійок у парламенті (якими, втім, можна здивувати хіба що іноземців) обрано спікера – 66-річного "регіонала" Володимира Рибака. Об'єднана опозиція втратила двох "бійців" – батька й сина Табалових, які трансформувалися в "тушки". Пришвартувавшись до фракції "регіонів", молодший Табалов заявив, що й наміру не мав іти в опозицію. Клятва на Біблії? Для хлопця, не обтяженого ні інтелектом, ні моральними цінностями, це фікція. Щоправда, зі слів Табалова-батька можна припустити, що під загрозою опинився сімейний бізнес, та й хтозна – чи тільки бізнес... Під тиском гвалтівників-шантажистів, якими "славиться" відома партія, їхні жертви раді бодай життя зберегти. Про що, схоже, ну зовсім не знав Арсеній Яценюк, поручившись відразу за двох кандидатів із "зони ризику"...

Голосами "регіоналів", комуністів і "примкнувших" до них самовисуванців Верховна Рада дала згоду на призначення Миколи Азарова прем'єр-міністром України – акурат напередодні його 65-річчя. Над персональним складом уряду його глава "ще розмірковує". Можливо, у Кремлі ще не визначилися зі своєю квотою, хоча, кажуть, за українофобом Дмитром Табачником міністерський портфель залишили.

Об'єднана опозиція тимчасом переймається майбутніми президентськими виборами. Принаймні кандидатуру на посаду майбутнього глави держави уже висунуто. Хоча сьогодні Юлія Тимошенко більше потребує реальної, наполегливої і послідовної боротьби за її звільнення із-за ґрат, ніж віртуально-словесного кандидування на президента, Об'єднана опозиція віддає перевагу не зовсім адекватним "ініціативам"...

Здивувала нас і Європа. Спочатку – приємною новиною. Минулого четверга Європарламент ухвалив резолюцію, яка свідчить про консолідоване бачення інституціями ЄС готовності до поглиблення співпраці з Україною, зокрема, підписання Угоди про асоціацію. Саміт Україна – ЄС намічено на лютий 2013 року. У резолюції зафіксовано низку вимог до української влади – покласти край вибірковому правосуддю та звільнити із-за ґрат політичних опонентів. Усе – традиційно і правильно.

Закінчення на 2-й стор.

ЮВІЛЕЙ

ОЛЕКСІЄВІ ІВЧЕНКУ – 50!

Конгрес Українських Націоналістів сердечно вітає багатолітнього Голову Конгресу друга Олексія Івченка з ювілеєм – 50-річчям від дня народження!

Шановний друже Олексію!

Бути українським націоналістом в нашій державі – відповідально й непросто, для цього треба мати непохитні переконання і сильний дух. Ми пишаємося тим, що Ви, як багатолітній Голова Конгресу, очільник НАК "Нафтогаз України", як народний депутат і один з лідерів об'єднання "Наша Україна", завжди послідовно захищали інтереси Української держави та утверджували ідеї українського націоналізму в політиці і підприємницькій діяльності.

Сьогодні Ви відзначаєте славний ювілей, коли творчі можливості людини, збагачені досвідом і мудрістю, перебувають в апогеї життя. Тож ми щиро бажаємо Вам, щоб Ваші сили, патріотизм, невтомна енергія, знання повною мірою реалізувались на ниві українського державотворення, допомогли Вам у звершенні задумів, стали запорукою успіхів у політиці!

Зичимо Вам міцного козацького здоров'я, щастя, наснаги та незламного духу!

З роси і води Вам!

З повагою
Головний Провід Конгресу
Українських Націоналістів

ПОЗИЦІЯ

Націоналісти вимагають від київської влади не допустити зростання цін на хліб

17 грудня Київська міська організація Конгресу Українських Націоналістів разом із колегами з УНП провела пікет КМДА з вимогою не допустити зростання цін на хліб у Києві.

"Одразу після виборів до Верховної Ради підприємство "Київхліб" підвищило ціни на сорти "батон" та "український". Антимонопольний комітет визнав таке підвищення економічно необґрунтованим та зобов'язав "Київхліб" повернутись до попередніх цін. Проте досі ці найпопулярніші сорти хліба продають за завищеними цінами", – сказав у своєму виступі голова Секретаріату Головного Проводу КУНу Володимир Манько.

Заступник голови Конгресу Євген Лупаков підкреслив, що, незважаючи на 700 видів хлібобулочної продукції, яку виробляє "Київхліб", підвищили ціни саме на "батон" та "український" – сорти, які купують передусім соціально вразливі категорії киян. На його думку, таке зростання цін не могло відбутись без неофіційного схвалення київською та навіть центральною владою.

Голова Шевченківської у місті Києві районної організації КУНу Ігор Швець у своєму виступі наголосив на інших соціальних проблемах столиці. "За інформацією із певних джерел, київська влада готує киянам підвищення цін на проїзд у міському транспорті, а також підвищення тарифів на послуги ЖКГ. Окрім того, одразу після виборів почали затримувати заробітну плату бюджетникам у Києві, зокрема освітянам, працівникам медичних закладів та ЖЕКів", – повідомив Ігор Швець.

По закінченні пікету до КМДА було передано звернення, в якому від О.Попова у межах його компетенції вимагають забезпечити виконання підприємством "Київхліб" вимог Антимонопольного комітету, тобто знизити ціни на «український» та «батон». Також у зверненні йдеться про необхідність вчасно розраховуватись із бюджетниками та не допустити підвищення тарифів на проїзд у комунальному транспорті й тарифів на послуги ЖКГ.

Прес-служба КУНу

ВТРАТА

ОСТАННІЙ ПОЛКОВНИК УПА

13 грудня 2012 року, на 92-му році життя, відійшов у засвіти полковник УПА, кавалер Золотого хреста бойової заслуги Василь Левкович (6.02.1920–13.12.2012), останній із живих командирів Української Повстанської Армії.

Конгрес Українських Націоналістів, усе його членство глибоко сумують з приводу смерті друга Левковича – лицаря з когорти нескорених, українського націоналіста, який протягом усього життя жертовно служив нації.

Друзі по національно-визвольній боротьбі високо цінували бойову звитягу полковника Василя Левковича. Він один із двадцяти нагороджених Золотим хрестом бойової заслуги – військової нагороди УПА.

Вступивши у лави УПА у березні 1943 року, пройшов шлях від чотового до командира Воєнної округи "Буг", у лютому 1946 року отримав високе звання майора Повстанської армії. А наприкінці того ж року Левковичу надано посмертно звання полковника, бо командування Армії вважало його загиблим.

17 грудня 1946 року чекісти оточили його криївку, звідки витягли отруєного димом командира. Слідство тривало близько року. Василь Левкович був ув'язнений в тюрмі "на Лонцького" у Львові та слідчій в'язниці МГБ у Києві на Короленка (тепер Володимирська).

22 липня 1947 року Військовий трибунал військ МВД Київської області засудив Левковича до 25 років концтаборів. Він повністю відсидів термін покарання і був звільнений з Дубравного табору щойно 7 грудня 1971 року.

Вийшовши на волю, Василь Левкович продовжував свою боротьбу з радянською владою, вимагаючи перегляду вироку і визнання його військовополоненим, а не злочинцем. Він не вважав себе громадянином СРСР, вірив, що імперія розпадеться, і лише після відновлення незалежної Української держави узяв її паспорт.

Василь Левкович належить до тих видатних українців, імена і подвиги яких завжди пам'ятатимуть вдячні нащадки. Сила його безмежної любови до України повертає надію зневіреним, відважних кличе стати на прю з ворогом.

Прощаючись із полковником Василем Левковичем, висловлюємо щирі співчуття його вірній дружині Ярославі – колишній підпільниці і політв'язню, їхнім дітям і онукам, близьким і друзям покійного. Молимо Всевишнього, щоб оселив Він душу його там, де праведні спочивають.

Вічна пам'ять...

Головний Провід
Конгресу Українських Націоналістів

ПОГЛЯД

ПОЛІТИЧНО ЗАБУТИЙ ПІВДЕННИЙ СХІД...

Ігор ЛОСЄВ,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри культурології НаУКМА

Відомі політичні кола не лише в Україні, але й за її межами настирливо нав'язують схему "двох Україн", Заходу і Сходу, й активно втілюють її в реальне життя, навіюючи, що демократи і патріоти ніколи не зможуть викликати симпатій південно-східного електорату. Мовляв, ці політики там завжди приречені на поразку, а сам регіон має бути вічним заповідником пострадянсько-олігархічних та комуністичних сил.

Не можна не визнати, що схему таки було реалізовано, а навіювання виявилося успішним за мовчазної допомоги націонал-демократів, які всупереч моральній максимі відомого співака Святослава Вакарчука: "Я не здамся без бою!", капітулювали ще до початку змагань (цю тенденцію Євген Маланюк вважав однією з питомих рис малоросійства). Рік у рік націонал-демократи під час виборів вирушали в мандатоносні галицькі, волинські й київські округи, бо там не треба було агітувати за Україну, долати потужний спротив антиукраїнського лобі. Південь і Схід віддавали на поталу цьому лобі, дозволивши йому протягом 20 років сформувати щось на зразок української політичної Вандеї, де українофоби, олігархи та комуністи не зазнавали жодної конкуренції. Відбувся ніби тихий розподіл країни: західно-центральні округи наші, націонал-демократичні, а південно-східні ваші – проросійсько-радянські.

Нащеми ще раз продемонстрували типову для них останнім часом відсутність драйву, жаги боротьби і впевненості в собі, не кажучи вже про здорову політичну агресивність і експансивність. Усе це вони пояснювали собі й іншими "об'єктивними обставинами", які за 20 років так і не спробували змінити: мовляв, на Сході й Півдні неподільне панування радянської ідеології, українофобії, проросійського холуйства, несприйняття українських цінностей і краще туди не лізти, бо шансів практично немає…

Як розповідав мені севастопольський журналіст Микола Владзімірський, один із чільних діячів "Батьківщини" Іван Кириленко, відвідавши місто, сказав соратникам – партійцям: "У Севастополі перемогти неможливо". Звісно, така настанова діяла не лише щодо Севастополя…

КРИГА СКРЕСАЄ?

Вибори 2012 року до Верховної Ради продемонстрували чимало цікавих моментів. По-перше, виявилось, що якщо раніше Партія регіонів без будь-яких великих фальшувань брала в Донецькій і Луганській областях по 70–80% голосів, то тепер із величезним напруженням беруть на 20–25% менше (а якби ще вибори проводилися бездоганно чесно, то результат був би ще більш цікавим).

Причому, і це дуже показово, що такі процеси відбуваються самопливом, без якоїсь суттєвої участі опозиції. Соціологи зазначають, що розчарування в Партії регіонів зовсім не означає, що розчаровані готові голосувати за опозицію. Але хіба опозиція намагалася на південному сході когось причарувати? Вона якщо там і діяла, то з комплексом приреченості, з "ентузіазмом" жертовного барана, без наступальності, енергійності й креативу, незважаючи на той факт, що, як виявилося, південний схід у політичному відношенні далеко не моноліт. Два з половиною роки антинародного урядування регіоналів, поступове погіршення соціально-економічного становища, нечувана раніше корупція вплинули на свідомість людей у цих областях. Навіть в Автономній Республіці Крим Партія регіонів на виборах 2012 року отримала 52,26% голосів (для порівняння: на виборах до Верховної Ради у 2007 році – 60,98%). Але Крим ще й проголосував проти Партії регіонів "ногами": лише 49,4% виборців узяли участь у виборах, це найнижча виборча активність в Україні. До речі, "Батьківщина" й «Удар» разом узяли в Криму понад 20% голосів. Раніше опозиція таких успіхів на півострові не мала. Власне, це й тепер не її заслуга, бо, як вважають кримські експерти, політики від опозиції завчасно здали Крим без боротьби Партії регіонів.

Сенсація сталася і в Севастополі. Якщо на парламентських виборах 2007 року в місті ВО "Свобода" взяла 0 (нуль) голосів, то цього року – 4 тисячі 230 виборців проголосували за неї (насправді, вірогідно навіть більше). І це в місті, де потужна антиукраїнська пропаганда робить свою справу мало не цілодобово, де все українське штучно ототожнюють в кращому разі з націоналізмом, а в гіршому – з нацизмом і фашизмом, де опозиція взагалі не докладає жодних зусиль, де створено інформаційне гетто, оточене високим "муром" лише російських і проросійських інформаційних джерел. А якби цим природним процесам, що йдуть самопливом, ще б надавали якогось пришвидшення з боку опозиційних сил, підставляли їм плече? Чи опозиція вважає, що все станеться само по собі?

ЩО ВОНИ СОБІ ДУМАЮТЬ?

Небажання національно-демократичних сил працювати на південному сході сприяє фрагментації і розколу України, увічненню внутрішньої політичної і культурної дезінтеграції держави. Зрозуміло, що цим силам легше заробити депутатський мандат у Львові чи Києві, ніж у Донецьку чи Сімферополі. Але то виходячи з вузьких партійних інтересів. Проте силам, що називають себе національними, треба виходити саме з національних інтересів, а не перетворюватися на фабрики забезпечення свого членства легко здобутими депутатськими мандатами там, де й без них патріотичні та проєвропейські настрої давно сформовані.

Результати парламентських виборів 2012 року на південному сході позбавляють козирів потужне капітулянтсько-угодовське лобі в надрах самої опозиції. Тепер вони не зможуть виправдовувати власне ледарство, пасивність і політичне боягузтво тим, що на Сході й Півдні "народ не такий". Він такий як скрізь в Україні, тільки був ближче до епіцентру того страхітливого соціально-національного "вибуху", який зруйнував у 20–30–40-ві роки минулого століття українське суспільство. Та й сьогодні, в тому числі з ласки нинішньої опозиції, ці регіони перетворили на територію ворожості українському відродженню. Однак і там люди самотужки намагаються чинити спротив. Без будь-якої підтримки з боку опозиційних сил…

Електоральні ресурси Заходу і Центру вже практично виснажені й вичерпані. Більше дати вони не зможуть. Тому демократична експансія на Схід і Південь є неуникненною, без цього не лише опозиція, а Українська держава як така не має перспектив. І ще. Той-таки досвід виборів 2012 року засвідчив: якщо демократи і патріоти не почнуть ідеологічно і політично завойовувати Схід і Південь, сили, такі, як Партія регіонів, почнуть крок за кроком опановувати Центр і Захід, бо вони також розуміють, що одних лише електоральних можливостей південного сходу недостатньо.

А поки що інтелектуальний потенціал опозиції, яка навіть не спроможна збагнути важливість формування власних потужних аналітичних центрів (через що й програє інтелектуально навіть "донецьким"), не дає їй можливості збагнути весь масштаб і нагальність завдань внутрішньої інтеграції України. Альтернатива цьому – тільки дезінтеграція… Нині історія подарувала унікальний шанс об'єднати країну на хвилі спільної боротьби проти пограбування громадян, за демократичні права і соціальну та національну справедливість.

Радіо "Свобода", 18 грудня 2012 року

ДУМКИ З ПРИВОДУ

ХТО ТАМ ХОДИТЬ...

Та в бочці меду не обійшлося без ложки дьогтю, схоже, російського походження. Так, у резолюції Європарламенту є заклик до демократичних сил у Верховній Раді "не взаємодіяти, не підтримувати і не формувати коаліцій із партією "Свобода", яка, за їхніми висловлюваннями, пропагує ксенофобські гасла».

Зважаючи на те, що таку поправку вніс представник болгарських соціалістів, яким, здається, досі не вдалося позбутися комплексу "16-ї сестри" СРСР, "російський слід" поправки більше ніж очевидний.

"Руку Москви" дотично підтверджує й те, що депутати Європарламенту не підтримали іншу поправку – заклик до українських колег відмовитися від співпраці з Комуністичною партією. Саме її лідер Петро Симоненко показав себе затятим ксенофобом, зробивши вульгарну заяву стосовно кримськотатарського народу. Та, мабуть, ініціаторам втручання у внутрішні справи України надійшла вказівка "красних нє трогать". Що закономірно. Адже Компартія брутально обслуговує інтереси чужої держави, а в Україні чомусь і досі не заборонена.

Дивно, що депутати Європарламенту "не зауважили" україножерських рефлексій Д.Табачника, В.Колісниченка та інших "регіоналів". Для європейців якось негоже ходити "під московським караулом" і, поки не потрапили в його залізні лещата, варто вчасно схаменутися.

Ольга ДМИТРЕНКО

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Тарас МАРУСИК

 КОМЕНТАР

ХТО ТУТ РАСИСТ, АНТИСЕМІТ, КСЕНОФОБ?

Європарламент вирішив закликати "продемократичні партії у Верховній Раді України не взаємодіяти, не підтримувати і не формувати коаліцій" з партією "Свобода", нагадуючи, що "расистські, антисемітські та ксенофобські погляди суперечать фундаментальним цінностям та принципам ЄС". Ця поправка болгарського соціаліста Крістіана Вігеніна була підтримана більшістю депутатів. У той же час поправка іншого депутата Європарламенту, від групи народних партій, Міхаеля Галера із закликом до відмови від співпраці з Комуністичною партією підтримки не одержала.

Виходить парадокс – засуджувати партію, яка вперше стала парламентською і ніколи досі не мала не те що повноти влади в Україні чи будь-де в Європі, але й не входила в структури виконавчої влади, тому, за логікою, не встигла вчинити злочинів, які їй приписують чи про які натякають, – можна. А комуністичну партію, яка має за плечима чималий досвід масових розстрілів, ліквідацій цілих поселень, убивства голодом – загалом, як підрахували автори "Чорної книги комунізму", майже 100 мільйонів осіб в усьому світі, – не можна.

Якщо злочини нацистського режиму давно засуджені у світовому масштабі, то злочини комуністичних режимів, зокрема, Голодомору 1932–1933 років, частина держав не визнає, ба навіть виправдовує.

Щоб краще продемонструвати цей парадокс, у спільники візьму відомих французьких істориків Алена Безансона книжку якого "Лихо століття" я переклав, і Стефана Куртуа, з яким я нещодавно записав два інтерв'ю ("Стефан Куртуа: "Комуністична партія – це як секта".

"Стефан Куртуа: "Смерть від голоду української дитини під час Голодомору "дорівнює" смерті від голоду єврейської дитини у Варшавському гетто".

У своїй книжці А.Безансон доводить типологічну подібність двох найжорстокіших тоталітарних режимів XX століття – комунізму і нацизму. Комуністичний варіант тоталітарної ідеології, на його думку, навіть небезпечніший, оскільки набула поширення думка, що сам по собі комунізм гуманний, апелює до ідеалів соціальної справедливості, але є ті, хто спотворюює цю благородну ідеологію. А злочини нацистів скрупульозно пораховані і засуджені на міжнародному трибуналі. У цьому зв'язку автор звертає увагу на нерівноправність у пам'яті про жертв комунізму і нацизму.

А ось цитата з "Лиха століття": "*…в дискусіях, які виникли після появи "Чорної книги комунізму", автор редакційних статей газети L'Humanite заявив в одній з телепередач, що 85 мільйонів смертей зовсім не затьмарюють комуністичного ідеалу. Ці жертви становлять лише гідне глибокого жалю відхилення. Після Аушвіцу, продовжував він, не можна більше бути нацистом, але після радянських таборів можна залишатися комуністом. Ця людина, яка була при повній свідомості, абсолютно не усвідомлювала, що сформулювала собі найфатальніший вирок. Вона не помітила, що комуністична ідея настільки спотворила основу дійсності і моральні засади, що справді могла вціліти після 85 мільйонів трупів, тоді як нацистська ідея завалилася під тягарем своїх трупів*".

2006 року Парламентська асамблея Ради Європи ухвалила резолюцію "Необхідність міжнародного засудження злочинів тоталітарних комуністичних режимів" – з метою зрівняти злочини комуністичних режимів і злочини фашизму. Ще кілька кроків на шляху до майбутнього "комуністичного Нюрнбергу" було зроблено в наступні роки: в 2008 році ухвалено Празьку декларацію про Європейську совість і комунізм; 2009 року Європейський парламент затвердив Європейський день пам'яті жертв сталінізму і нацизму; в 2010 році було прийнято Декларацію про злочини комунізму, в якій міститься заклик до засудження комуністичних режимів. Були також й інші кроки в кількох країнах-членах і нечленах Євросоюзу.

Резолюцію ПАРЄ 2006 року не підтримали представники Росії і представники деяких лівих партій Європи в ПАРЄ. У підсумку за резолюцію із засудженням злочинів комунізму проголосували 99 європарламентарів, а "проти" – 42.

"*Я вам нагадаю, що 25 січня 2006 року ПАРЄ проголосувала за засудження злочинів комуністичних режимів*, – сказав на київській презентації своєї книжки "Більшовизм a la francaise" Ст. Куртуа, – *тобто не йшлося навіть про засудження комунізму як такого. Та все ж значна меншість ПАРЄ проголосувала проти цієї резолюції, незважаючи на те, що РЄ була створена після війни якраз для захисту свободи, для захисту прав людини. Як можливо, щоб через 15 років після розпаду СРСР парламент, який репрезентує депутатів з усієї Європи, не тільки Євросоюзу, не спромігся до одностайності щодо такого рішення?*

Якщо б пропонувалася резолюція про засудження злочинів нацизму, чи хоча б один депутат наважився голосувати проти? Ніхто.

Є багато депутатів, які сьогодні наклеїли собі наліпки, перетворилися на демократів, соціал-демократів, лібералів, але які є неокомуністами. І вони, очевидно, не вчинять самогубства. І всі ці люди не зацікавлені в тому, щоб архіви були відкриті, щоб імена відповідальних і катів стали відомими, щоб тоталітарна природа режимів була чітко встановлена. І ці проблеми стосуються не лише Росії, вас, але і Євросоюзу. Наприклад, у Румунії боротьба за відкриття архівів політичної поліції була ключовим викликом політики".

В інтерв'ю Ст. Куртуа згадав про події 1940 року у Франції: "*Німці вступають в Париж 14 червня 1940 року. Наступного дня друга особа ФКП, людина НКВД Жак Дюкло разом із фактичним керівником Французької компартії, словацьким євреєм Еженом Фрідом, прибуває у Париж машиною з Бельгії, перетнувши німецьку лінію фронту. 18 червня 1940 року, коли де Ґолль виголошував на Бі-Бі-Сі з Лондона свою промову із закликом до опору загарбникам, керівники ФКП в Парижі відвідали офіс Propagandastaffel ("Ескадрон пропаганди") і розпочали політичні переговори на найвищому рівні з Отто Абетцом, особистим представником Гітлера в Парижі. Вони, зокрема, звертаються з проханням одержати дозвіл на відновлення друку газет ФКП, заборонених у 1939 році. Якщо це не колаборанство, то що?*".

Згадав Ст. Куртуа і про співвітчизника Крістіана Вігеніна, керівника Комінтерну Георгія Дімітрова, якого Сталін викликав у Кремль і пояснив свій наказ всім західним компартіям не брати участі у війні і воювати проти своїх урядів, цим самим підтримавши німців і спровокувавши війну між Францією, Німеччиною та Великобританією задля їхнього знекровлення, а тоді "ми пронесемо соціалістичну революцію до Парижа".

Автор скандальної поправки Крістіан Вігенін – 37-річний секретар вищої ради Соціалістичної партії Болгарії. Болгарська соцпартія – пряма наступниця Болгарської комуністичної партії, яка в квітні 1990 року була просто перейменована на соціалістичну партію.

З огляду на те, хто на українських ефірах намагається міцно приклеїти ярлик ксенофобів ВО "Свобода", ноги ростуть з Кремля і від наших доморощених "кремлян" та інших регіоналів. Щось не чути, як Партія регіонів відреагувала на ментально ксенофобський, антикримськотатарський виступ свого члена Ольги Ковітіді.

Й абсолютно правильно, що на провокацію євродепутата і місцевих "діячів" не повелися ані партія "Удар", ані об'єднана опозиція. Мабуть, має рацію М.Княжицький, кажучи, що саме політика Партії регіонів сприяє ксенофобським настроям в українському суспільстві.

 ГЕРОЯМ – СЛАВА!

СИМВОЛ ПАМ'ЯТІ

Дев'ятого грудня 2012 р. в селі Кологори встановлено й освячено перший у Жидачівському районі пам'ятний знак у вигляді кам'яного хреста, в рамках програми Львівської обласної ради із вшанування місць загибелі та поховань борців за Незалежність України. Цей знак став символом пам'яті про загибель повстанців, що похоронені на цвинтарі села. Ось їх імена: Михайло Олексійович Борачок, 1905 р.н., Василь Борачок, 1920 р.н., Михайло Васильович Борачок, Михайло Дмитрович Гринчишин, Василь Горбаль, Степан Дзюбанський, Юрій Кудлик, 1913 р.н., сотенний УПА, "Чорній", Михайло Козяр, Андрій Валентинович Степований , 1920 р.н., Михайло Валентинович Степований, 1912 р.н., Іван Васильович Телішевський, 1913 р.н., Роман Васильович Телішевський, Стефан Ющишин, сотенний.

Хрест освятив отець Олег, адміністратор парафії Великомучениці Варвари села Кологори. Відправа панахиди та освячення хреста після служби Божої стали для всіх урочистим святом, на якому були присутні заступник голови районної ради Марія Стеців, голова Ходорівської районної організації Конгресу Українських Націоналістів Володимир Мелех та голова Соколівської сільської ради Софія Ткач.

У селах району за сприяння Жидачівської районної ради та Благословення Преосвященного Владики, Апостольського Адміністратора Стрийської єпархії УГКЦ Тараса Сеньківа встановлено й освячено дванадцять знаків з ініціативи Ходорівської РО КУНу, як проект "Хрест Заслуги" до 70-річчя створення УПА.

Мешканці села Кологори належать до тих українців, які пам'ятають про своїх національних героїв і залишають нащадкам свідчення про кожне життя, віддане за Самостійну Україну. Торік, 24 серпня, на День Незалежні, жителі села встановили і освятили хрест у лісі Заговда, де загинули 40 воїнів УПА.

Голова Ходорівської РО КУНу Володимир Мелех презентував книгу Олексія Данилишина "Повстанськими стежками Жидачівщини", що вийшла друком до 70-річчя створення УПА.

Усіх полеглих героїв вшанували хвилиною мовчання.

Героям України слава!

Наталія МЕЛЕХ

 ВАКХАНАЛІЯ

МОСКАЛЬ ПОРАДИВ МОГИЛЬОВУ ЗАСТРЕЛИТИСЯ

Народний депутат України, генерал-лейтенант міліції Геннадій Москаль обурений заявою прем'єр-міністра Криму Анатолія Могильова про те, що міліція служить "регіонам". Він назвав прем'єра "придурком в лампасах" і порадив застрелитися.

Гнівне повідомлення Москаль опублікував на своїй сторінці у Facebook.

"Ну що, я неодноразово говорив, що міліція давно перетворилася на озброєний загін Партії регіонів, а цей придурок в лампасах через свою тупість і дурість це підтвердив і заявив відкрито. Я не буду повторювати, що слова Могильова суперечать Конституції, Закону "Про міліцію" і просто здоровому глузду. Скажу лише, що саме він колись, працюючи головою кримського главку, перетворив міліцію в підтанцьовку бандюків і погоджував з ними всі кадрові призначення (чим шокував усіх чесних міліціонерів). І саме він свого часу став найодіознішим міністром, якого зненавиділи всі – від громадян, простих міліціонерів до генералітету. І, нарешті, саме він запустив механізм, який призвів до того, що сьогодні міліція вже не може захистити простих громадян, а тільки, як він каже, "інтереси тієї політичної сили, яка перебуває при владі", – пише Геннадій Москаль.

За словами генерала, нормальний чесний офіцер після всього цього застрелився б. "Але це солдафонське чмо – не офіцер, він не має честі, і здатний лише на один подвиг – повзати на колінах перед бандюками з партквитками, випрошуючи у них подачки", – наголосив Москаль.

Заяву про те, що міліція захищає інтереси Партії регіонів, Могильов зробив на урочистому зібранні в кримському главку міліції на честь Дня міліції.

Главком

ДО 95-Ї РІЧНИЦІ ПОЧАТКУ КОМУНІСТИЧНОГО ТЕРОРУ В КРИМУ

ВАРФОЛОМІЇВСЬКІ НОЧІ СЕВАСТОПОЛЯ

Свідок тих подій В.М. Краснов свідчив в еміграції, що "*у Севастополі за одну ніч, в лютому, сталася друга різня офіцерів, але цього разу вона була добре організована, вбивали за планом і вже не тільки морських, але взагалі всіх офіцерів і цілий ряд поважних громадян міста, всього більше 800 осіб. Вбивали по-звірячому – виколювали очі... Це були масові, жахливі розстріли*". За спогадами очевидців, яким вдалося пережити цю трагедію, тіла загиблих на вулицях лежали купами. Збирали їх спеціально призначені команди на вантажні автомобілі і звозили на Графську пристань. Там жертви вантажили на баржі і вивозили в море.

Особливо жахливим стали ночі на 22 і 23 лютого 1918 року. Урочисто вшановуючи сьогодні цей день як День захисника Вітчизни, севастопольці не відають про безвинні страшні жертви старших поколінь мешканців міста, котрих гірше за будь-яких окупантів позбавили життя самі творці цього більшовицького свята.

У ніч на 22 лютого 1918 року Комісія з охорони міста дала припис підняти матросів лінійного корабля "Марія", сформувати фортечну і залізничну комендантські команди, а також виставити застави кільцем навколо міста і здійснювати безперервні чергування біля шосейних доріг, тобто блокувати місто з берега і моря. Архівні документи незаперечно наводять факти, що в розстрілах тієї ночі брали участь "летючі загони" з-поміж матросів-більшовиків та робітничих дружин. Згодом, виступаючи на II Загальночорноморському з'їзді, матрос Бєляєв розповідав про події того дня: "*Коли... я повертався на корабель, то побачив матросів з гвинтівками. …Їх було багато, 3 тис. чоловік. Всі вони зайняли вулиці, саме місто було оточене так, щоб ніхто не втік… Заарештованих спочатку приводили в Раду… Там були і офіцери, і священик, і так просто хто попало. Там були зовсім похилі, хворі люди. Половина матросів вимагала забити їх… Ніхто не знав ні заарештованих, ні того, за що їх заарештували… Прийшла шайка матросів та вимагала віддати їх. …Згодилися вивести їх із зали. А близько 12 години ночі… я дізнався, що всіх повбивали…*".

Очевидець подій ночі на 23 лютого 1918 року морський офіцер Володимир Лідзар, якому дивом вдалося вижити у тій круговерті смерті, свідчив, що приреченим "*…связали руки назад (вязали руки матросы и рабочий плотничной мастерской Севастопольского порта Рогулин)… Их повели… Никто из обреченных не просил пощады... Дорогой до места убийства, в Карантинной балке, как передавал потом рабочий Рогулин, их истязали: больного старика Карказа били прикладами и кулаками, и в буквальном смысле слова волокли, т[ак]к[ак] он болел ногами и не мог идти, адмирала Львова дергали за бороду, Синицу кололи штыками и глумились над всеми… Перед расстрелом сняли с них верхнюю одежду и уже расстрелянных, мертвых били по головам камнями и прикладами…*".

О 4-й годині ранку матроси повернулися до тюрьми і з грубою лайкою витягли з камер полковників Яновського і Шперлінга, капітана 2 рангу Вахтіна, лейтенанта Прокофьєва, поручика Доценка, мічмана Целіцу, цивільних осіб Шульмана і Шварцмана, інженера Шостака і матроса Блюмберга. Всіх жорстоко били і знущалися над ними. "*Всем обреченным связали руки, хотя полковники Яновский и Шперлинг просили не вязать им руки: мы не убежим, говорили они… И эти пошли на свою Голгофу, не прося пощады у своих палачей, лишь у мичмана Целицо выкатились две слезинки – мальчик он еще был, вся жизнь у него была впереди, да прапорщик Гаврилов о чем-то объяснялся с бандитами… Их увели, а нам, оставшимся, сказали: мы еще придем за вами… Минут через 15–20 глухо долетел в камеру звук нестройного залпа, затем несколько одиночных выстрелов, и все смолкло… Мы ждем своей очереди… Сколько в эту кошмарную ночь было перебито народу в Севастополе, никто не знает. …И неудивительно, если вы встретите севастопольца, преждевременно поседевшего, состарившегося, с расстроенным воображением,– никто не ждал этого. Никто не ожидал, что люди могут быть такими зверями…*

В ту ночь офицеров убивали по всему городу. При этом в отдельных случаях убийства совершались исключительно мучительными, садистскими способами. Так, полковнику В.А. Эртелю, командовавшему конным полком на Кавказе и приехавшему на несколько дней в отпуск к семье, в ответ на его просьбу завязать перед смертью глаза, один из матросов со словами "Вот мы тебе их завяжем!.." – ударом штыка выколол оба глаза. В течение трех последующих дней обезображенный труп офицера валялся на улице, и его не выдавали жене. Садистский характер расправ подтверждается и официальными документами. Так, в протоколе осмотра одного из мест массовой казни, обнаруженного за Малаховым курганом, дежурный помощник комиссара 5 участка Севастополя А. Данилов указывал,что лица 2 из 6 найденных трупов были "разбиты до неузнаваемости", а у одного из мертвецов "снят со лба череп". Известны примеры, когда людей уничтожали целыми семьями. Так, в ночь на 23 февраля "вершители революционного правосудия" расправились с отставным контр-адмиралом Николаем Саксом, одновременно не пощадили его жену Лидию, а также детей: 21-летнюю дочь Ольгу и 15-летнего сына Николая".

На тих севастопольців, яких смерть у ті ночі обійшла стороною, нова влада наклала контрибуцію, своєрідний відкуп чи середньовічну дань в обмін на життя. 23 лютого 1918 р. тих, хто не встиг виплатити контрибуцію, зібрали в приміщенні Севастопольської Ради, звідки перевели в Морскоє Собраніє. Про їхню подальшу долю розповів на II Загальночорноморському з'їзді матрос Бєляєв: "*Когда все люди были собраны в одной комнате, я посмотрел на них: там были и офицеры, и священники, и так, просто разные, кто попало. Там были совсем старые, больные старики. Половина матросов требовала уничтожить их. Была избрана комиссия, куда попал и я. Я старался, чтобы люди шли через эту комнату. Людей было много, были и доктора, была уже полная зала. …Никто не знал арестованных,ни того, за что их арестовали. Больше стоять было негде. Пришла шайка матросов и требовала отдачи. Я уговаривал, что офицеры на выборных началах, доктора и старики. Ничего не слушали. Согласились вывести из зала. А около 12 час. ночи звонит телефон из городской больницы, меня спрашивают, что делать с 40 трупами, что около больницы. И тогда я узнал, что всех поубивали. Я слыхал, что в Стрелецкой бухте на пристани много убитых. Я обратился снова в Совет. …Но все меры были бессильны, матросы разбились на отдельные кучки и убивали всех*".

Закінчення. Початок в № 50

За заявою братів Тургаєвих "про реакційну поведінку", було заарештовано членів Севастопольського українського і мусульманського комітетів та здійснено над ними звірячу розправу. Тодішня газета "Общее дело" повідомляла: "*Нахімовський проспект був обвішаний трупами офіцерів, солдатів і цивільних осіб, заарештованих на вулицях і тут же квапливо страчених без вироку суду. Місто вимерло, населення поховалося в погреби, на горища. Всі паркани, стіни будинків, телеграфні і телефонні стовпи, вітрини магазинів були обклеєні плакатами "Смерть зрадникам*". Зазнавши значних утрат від терору, Українська громада Севастополя була позбавлена впливу на ситуацію у місті.

В'язниці переповнили заарештованими. Розстрілювали їх у тюремних підвалах, а трупи вивозили до Собачої балки, де зграї голодних собак нічого не залишали для поховань. З архівних матеріалів достовірно відомо, що ці безчинства творили так звані летючі загони, створені більшовицькими судовими комітетами кораблів "Свободная Россія", "Воля", робітничої дружини порту та інших більшовицьких команд. У збережені в архіві заяві Надії Іванівни Панової, дружини старшого інженера лінкора "Борець за Свободу", йдеться про те, що її чоловік Костянтин Миколайович Панов у ніч на 23 лютого був заарештований на кораблі і розстріляний без суду і слідства. За далеко неповними даними, у ці кошмарні лютневі ночі 1918 року у Севастополі було розстріляно тисячі військових і цивільних мешканців. Серед жертв – віце-адмірал П. Новицький, контр-адмірал М. Каськов, капітани 1 рангу І. Кузнєцов, А. Свинін, капітан 2 рангу М. Салов, М. Каллістов, В. Пишнов, три флотські лікарі, священик і багато інших, трагічну смерть яких "народна" влада приховала.

Варфоломіївська ніч з 22 на 23 лютого 1918 року стала наслідком телеграми-наказу наркома морських справ РРФСР Ф. Раскольнікова з вимогою до Центрофлоту: "искать заговорщиков среди морских офицеров и немедленно задавить эту гидру". Розстрілювали жертв не лише на Малаховому кургані, а й у Карантинній балці. Більшовик Дмітрієв писав, що в Севастополі у ті дні було розстріляно мешканців "двох найбільш буржуазних вулиць".

У РДА ВМФ в Петербурзі зберігся список деяких розстріляних у Севастополі. Прізвища загиблих від терору подавали у своїх спогадах офіцери флоту Я. Шрамченко, М. Ґутан, М. Монастирьов, імена деяких із загиблих публікували севастопольська газета "Вольный Юг" (17.12.1917) та "Крымский вестник" (№ 295. 29.12.1917). Некрологи і мартиролог опубліковано в 1920–1930 роки в "Морском журнале" та у "Возрождение" (Париж) в 1960-ті…

Проти цих кривавих жахіть намагався протестувати пролетарський письменник Максим Горький. У своїй газеті "Новая жизнь" він писав: "ваши товарищи уже пробовали устраивать массовые убивства буржуазной интеллигенции, перебив несколько сотен грамотных людей. В Севастополе, Евпатории они объявили: "Что сделано, то сделано, а суда над ними не может быть". У відповідь 18 липня 1918 року Ленін закрив "Нову жизнь". Про більшовицький терор свідчив і конституційний демократ В.Оболєнський: "в Севастополе шли массовые расстрелы, в Ялте офицерам привязывали тяжести к ногам и сбрасывали в море, некоторых после расстрела, а других живыми. Когда после прихода немцев водолазы принялись за вытаскивание трупов из воды, они на дне моря оказались среди стоящих во весь рост уже разлагавшихся мертвецов…".

А вранці 24 лютого, коли місто тихо оплакувало безневинні жертви, коли ще не застигла їх кров, у Севастополі був проведений парад переможців: грав оркестр, під звуки маршу під червоними прапорами стрункими рядами йшли колони "революційних" матросів. Після параду у центрі міста відбувся грізний мітинг, лунали гнівні промови. За спогадами О. Каппа, "*жахливіших хвилин Севастополь не переживав. Перед цим ходом торжествуючого вбивці, перед цими радісно голосними звуками переможних маршів померкли жахи ночі і стихли постріли розстрілів, тому що тут усенародно немовби узаконювалося те, що було зроблене 12 годин тому. Віднімалася остання розрада, що ця зла справа була зроблена купкою злочинців... Трагедію терору перервали севастопольські робітники, які разом з залишками демократичних сил "своїм енергійним, збройним втручанням приборкали диких звірів і поклали кінець безглуздій, нелюдській бойні… І якби не їхнє втручання, хто знає, скільки ще кривавих жертв поглинуло б Чорне море*". Проте терор вибірково продовжувався і після 23 лютого. Членами "летючого загону" порту 10 березня на лінкорі "Борець за свободу" за "контрреволюційні настрої" були вбиті матроси Тарас Козаченко і Стрюков.

Збройний виступ севастопольських робітників примусив Військово-революційний комітет шукати виходу із загрозливої ситуації, скликати спеціальне засідання виконкому міської Ради і Центрофлоту та винести обговорення ситуації на II Загальночорноморський з'їзд. З приводу тих подій на спільному засіданні Центрофлоту, судових і берегових комітетів, представників демократичних партій і організацій 27 лютого була винесена резолюція "*Затаврувати у найенергійніший спосіб ганебний виступ, який був у Севастополі протягом трьох кошмарних ночей*", та прийнято рішення створити комісію для виявлення ступеня провини замішаних осіб. Комісія винних так і не знайшла, лише звільнила Саву Романовського з посади голови Центрофлоту. Однак, незважаючи на резолюції, розстріли тривали, бо у вбивць з'явилося багато заступників, як то командир лінкора "Свободная Россия" та команда есмінця "Громкий". А заява команди бази Мінної дивізії взагалі вважала дії "революційних" вбивць "революційно доцільними і справедливими": "*Покладаючи на нас ганебну пляму, ви так само помиляєтесь, як помилялися ми, називаючи контрреволюційними товаришів балтійців, які у перші дні революції вели рішучу боротьбу, винищуючи підпілля царату*". Тож винних так і не знайшли, що уможливило продовжити терор севастопольців. 27 лютого "летючий загін" арештував матроса підводного човна "Кіть" Лазаря Чернова, 28 лютого заарештовано й убито Лазаря Шульмана, а також заарештовано й розстріляно неугодних більшовикам навіть членів Центрофлоту Мухіна і Царьова. 4 березня 1918 року "летючим загоном" заарештовано військовослужбовців Ломакіна і Кісельова, а 6 березня – Макарія Осадченка.

У Севастополі в умовах кривавого червоного терору та втрати національних ілюзій багато моряків стали покидати Севастополь. Член Військово-революційного комітету більшовик К. Зєдін,

виправдовуючи себе і своїх однопартійців за скоєні злочини і розвал флоту, звалював всю відповідальність на українську Раду: "*Как на всем юге, так и на Черноморском флоте, благодаря провокационным приказам контрреволюционеров, сидящих в Раде… крепость Севастополь оставлена без гарнизона: уехали не только великороссы, но и украинцы. Крепость, пороховые погреба, мастерские брошены без охраны*". Однак, як свідчать севастопольські архіви, організовувати і проводити розстріли у Севастополі та вести справи до знищення флоту Центральна Рада змоги не мала взагалі – Український Чорноморський військовий та президія Української громади майже повністю були розстріляні.

Сьогодні ми вже маємо достатньо підстав, аби стверджувати, що на той час у боротьбі за флот Української держави Севастополь та севастопольський гарнізон зазнали найбільших утрат серед міст України: жертвами більшовицьких агресорів у боротьбі за незалежну Українську державу і її флот стало понад 15 тисяч севастопольців і моряків флоту – майже третина населення міста! Загальну кількість загиблих сьогодні вже, напевно, не встановити. Лише можемо стверджувати, що стільки жертв не було в жодному місті України. Опанувавши Севастополем остаточно, вчинені злочини комуністична влада стала прикривати міфом про Севастополь як "город русской слави", завісою якої прикрили тисячі і тисячі замордованих більшовиками його мешканців. І ця трагедія Севастополя досі замовчується, а пам'ять про безвинні жертви залишається невічненою…

Захопивши владу у Севастополі, севастопольський ВРК негайно почав її розширювати на Кримський півострів. У Криму була можливість об'єднати організації українців і кримських татар, тож Військово-революційний комітет у грудні силами бригади есмінців розпочав терористичні дії в Євпаторії, Ялті і Феодосії проти встановленої там влади кримськотатарської Директорії на чолі з Таврійським муфтієм Челібіджаном Челібеєвим.

Легалізуючи на практиці принцип "революційної доцільності", Крим з грудня 1917 року перетворився на дослідний полігон використання насильства. Хвиля більшовицького терору з Севастополя прокотилася й по Криму.

Страшну славу залишили за собою транспорт "Трувор" і гідрокрейсер "Румыния" у Євпаторії. Матроси з цих суден свої жертви (а це були в основному офіцери, кримськотатарська та українська інтелігенція) піддавали звірячим розправам і страшним тортурам на палубі суден у присутності їхніх родин, яких змусили з берегами спостерігати за мученицькою смертю своїх рідних. Та дамо слово документам із документальної хроніки "Трагедия русского офицерства", від якої і сьогодні кров холоне в жилах: "*В Евпатории 15–18 января было арестовано свыше 800 ч. Казни производились на транспорте "Трувор" и гидрокрейсере "Румыния". На "Румынии" казнили так: "Лиц, приговоренных к расстрелу, выводили на верхнюю палубу и там, после издевательств, пристреливали, а затем бросали за борт в воду. Бросали массами и живых, но в этом случае жертве отводили назад руки и связывали их веревками у локтей и кистей. Помимо этого, связывали ноги в нескольких местах, а иногда оттягивали голову за шею веревками назад и привязывали к уже перевязанным рукам и ногам. К ногам привязывали колосники… На "Труворе" вызванного из трюма проводили на так называемое "лобное место". Тут снимали с жертвы верхнее платье, связывали руки и ноги, а затем отрезали уши, нос, губы, половой член, а иногда и руки, и в таком виде бросали в воду. Казни продолжались всю ночь, и на каждую казнь уходило 15–20 минут… За 15–17 января на обоих судах погибло около 300 чел. Вот описание очевидца о расправе над одной из партий: "Все арестованные офицеры (всего 46) со связанными руками были выстроены на борту транспорта, один из матросов ногой сбрасывал их в море. Эта зверская расправа была видна с берега, где стояли родственники, дети, жены... Все это плакало, кричало, молило, но матросы только смеялись. Ужаснее всех погиб штабс-ротмистр Новацкий. Его, уже сильно раненого, привели в чувство, перевязали и тогда бросили в топку транспорта... Кроме того, 9 офицеров было расстреляно 24 января и еще 8 (с 30 другими лицами) 1 марта под городом…*". "*…перед казнью по распоряжению судебной комиссии к откры тому люку подходили матросы и по фамилии вызывали на палубу жертву. Вызванного под конвоем проводили через палубу мимо целого ряда вооруженных красноармейцев и вели на так называемое "лобное место" (место казни). Тут жертву окружали со всех сторон вооруженные матросы, снимали с жертвы верхнее платье, связывали веревками руки и ноги и в одном нижнем белье укладывали на палубу, а затем отрезывали уши, нос, губы, половой член, а иногда и руки, и в таком виде жертву бросали в воду. После этого палубу смывали водой и таким образом удаляли следы крови. Казни продолжались целую ночь, и на каждую казнь уходило 15–20 минут. Во время казней с палубы в трюм доносились неистовые крики, и для того, чтобы их заглушить, транспорт "Трувор" пускал в ход машины и как бы уходил от берегов Евпатории в море*".

…Было установлено, что перед расстрелом жертв выстраивали неподалеку от вырытой ямы и стреляли в них залпами разрывными пулями, кололи штыками и рубили шашками. Зачастую расстреливаемый оказывался только раненым и падал, теряя сознание, но их также сваливали в одну общую яму с убитыми и, несмотря на то, что они проявляли признаки жизни, засыпали землей. Был даже случай, когда при подтаскивании одного за ноги к общей яме он вскочил и побежал, но свалился заново саженях в двадцати, сраженный новой пулей…"..

Керувала цими середньовічними розправами і підписувала смертні вироки "тендітна, худорлява жінка з коротко підстриженим волоссям" – це була Надія Островська. Її помічниками в екзекуціях над жертвами були євпаторійські сестри-комуністки Нєміч.

27 січня 1918 року у Севастополі отримали телеграму від Євпаторійського Військово-революційного комітету: "*Местами всплывают трупи контрреволюционеров, преданных смерти в дни революции действующим Черноморским отрядом, которые незаметно предаются земле. В ночь на 25-е отрядом под предводительством комиссара флота Федосеенко было вывезено с тюрьмы десять человек,…которые были расстреляны за городом…*".

В "отчете" комісії Мейнгарда занотовано: "Красноармейцы, сознавая, что дни их власти в Крыму сочтены, принялись с особенною злобою уничтожать имущество этих селений и убивать попадавших в их руки татар, не успевших скрыться вместе с молодежью в горах. Поселки поджигались, и когда хозяева прибегали из своих горных убежищ, чтобы попытаться спасти остатки последнего достояния, большевики устраивали засады и убивали несчастных погорельцев целыми партиями, заставляя затем кого-либо из оставшихся татар зарывать трупы, даруя за этот труд жизнь". Більшовицький геноцид проти кримських татар на узбережжі Чорного моря розслідувала спеціальна слідча комісія, створена Кримськотатарским парламентом. Комісія встановила: "в районе обследования за два-три дня апреля месяца убито мирных жителей более 200, уничтожено имущества, точно зарегистрированного, на 2 928 000 рублей. Общий же ущерб, причиненный большевиками татарскому населению Алушты, Кизильташа, Дерекоя, Алупки, более мелких поселков по приблизительному подсчету превышает 8 000 000 рублей. тысячи жителей оказались нищими".

За спогадами очевидців тих подій, багато офіцерів, які лікувалися в кримських санаторіях, представників кримськотатарської інтелігенції та їх громадських активістів в Ялті, Алушті та в Феодосії були живцем спалені в топках парових котлів есмінців "Гаджибей", "Керчь", "Федониси", "Счастливый", які з більшовицьким десантом на борту прибули у ці порти.

У січні 1918 г. есмінець "Счастливый" обстрілював імператорську резиденцію у Лівадії. У "архівно-кримінальній справі" полковника Кашуби (в УФСБ по Архангельскій області) зберігся лист, направлений йому з Ялти: "то, что было и есть вы себе представить не можете. Совершенно то, что переживала Бельгия. Когда обстреливали город, то жители обстреливаемой местности прятались в подвалы. …Все готовились к смерти. После 8-дневного обстрела начались обыски оружия. К нам в три часа ночи начали ломиться с криком: "откройте, или начнем стрелять". Открыли. Ворвались пьяные солдаты один приставил к моей голове наган и стал требовать оружия. …22 января вдруг появилось на улице объявление: "С капиталистов Ялты Совет рабочих и солдатских депутатов требует 20 миллионов рублей. Если через два дня не будет внесено, за последствия не ручается" (последнее подчеркнуто), а пока не внесены деньги начнут арестовывать и обыскивать. И вот для начала арестовали княжню Барятинскую, графиню Толстую и других богачей. …на молу расстреляли 162 человека. Половина из них офицеры. …Вчера в газете "Севастополь" написано, что в Севастополе перерезаны мужчины, женщины и дети "за сопротивление при реквизиции вещей". Говорят погибло 120 человек. Вот так и живешь. С 8 января не выпускают из города никого".

Морський десант на Ялту очолювали севастопольські більшовики латиші Карл Зєдін і Карл Вагул, останній ще очолював "Ревтрибунал". Про діяльність цього "Ревтрибуналу" засвідчив арештований ним генерал Петро Врангель, якому дивом вдалося вижити: "Мне бросились в глаза лежавшие на молу два трупа, кругом стояла лужа крови". Серед арештованих: "…были и генералы и молодые офицеры, и студенты, и гимназисты, и несколько татар, и какие-то оборванцы. …За три дня были расстреляны более 100 человек. Трупы их с привязанным к ногам грузом, бросали тут же у мола в воду. По занятию немцами Крыма часть трупов была извлечена, в том числе и труп молодого князя Мещерского. Труп старого генерала Яйцева был выброшен на берег в Симеизе через несколько недель после расстрела. …Убивали и грабили, конечно, и мирных обывателей. Разграбили санаторий Александра III с его ценностями. В окрестностях Ялты – Алуште, Алупке, Дерекое, Бахчисарае, Массандре: везде убийства и грабежи…. Освобождение пришло от немецкой армии и галицийских частей. Их приближение вызвало антибольшевистское восстание татар. 22 апреля 1918 г. галичане под командой атамана Балбачана, шедшие в авангарде частей 52-го германского корпуса, освободили Симферополь. Узнав об этом, татарская молодежь образовала отряд и выступила наперерез отступавшим большевикам. Отряд татар был слишком малочисленным. Его разбили и началась расправа!"

Після захоплення Криму Збройними Силами Півдня Росії генерал Денікін створив Особливу слідчу комісію з розслідування звірств більшовиків. Її матеріали промовисто свідчать, що "*13 января Ялта и ее окрестности после четырехдневного сопротивления со стороны вооруженных татарских эскадронов и небольших офицерских отрядов были заняты большевиками, преимущественно матросами миноносцев "Керчь" и "Гаджибей" и транспорта "Прут". Немедленно закрепившись здесь, большевистский военно-революционный штаб приступил к аресту офицеров. Последних доставляли на стоявшие в порту миноносцы, с которых после краткого опроса, а часто и без такового, отправляли или прямо к расстрелу на мол, или же помещали предварительно на один-два дня в здание агентства Российского общества пароходства, откуда почти все арестованные в конце концов выводились все-таки на тот же мол и там убивались матросами и красноармейцами. Расследований о расстреливаемых никаких не производилось; пощады почти никому не давалось… Всего в первые два-три дня по занятии Ялты было умерщвлено до ста офицеров, не принимавших никакого участия в гражданской войне, проживавших в Ялте для укрепления своего здоровья или лечившихся в местных лазаретах и санаториях". Трупи розстріляних з прив'язаним до ніг грузилом тут-же скидалися з мола у воду. Один з свідків тих днів привів Особливій слідчій комісії такий епізод: "В Ялте начались окаянные убийства офицеров. Матросская чернь ворвалась и в тот лазарет, где лежал брат. Толпа глумилась над ранеными, их пристреливали на койках. Николай и четверо офицеров его палаты, тяжело раненные, забаррикадировались и открыли ответный огонь из револьверов. Чернь изрешетила палату обстрелом. Все защитники были убиты*".

У Феодосії севастопольськими більшовиками із загону Мокроусова було вбито понад 60 офіцерів. Як описав ті часи Максим Горький, червоногвардійці там навіть відродили рабовласництво, торгували полоненими, продаючи на феодосійському базарі людину за 25 рублів.

Севастопольські більшовики не обминули і Сімферополь. У ніч на 24 лютого матроський загін під командуванням співголови штабу Військово-революційного комітету та члена виконкому Севастопольської Ради С. Шмакова розстріляв у Сімферополі 170 беззбройних офіцерів, загинули всі офіцери кримського штабу на чолі з підполковником Макухою та Кримського кінного полку. Захопивши півострів, більшовики розстріляли, за мінімальними даними, більш як 1000 офіцерів, у тому числі у Сімферополі – близько 700. Багатьох з розстріляних перед смертю катували. Більшовики ні з ким не церемонилися. Розстрілювали не лише офіцерів, а й членів їхніх сімей, у тому числі й дітей. У матеріалах доповіді ЦК Російського Червоного Хреста зазначено: "*Жена, мать, дочь офицера бросаются в тюрьму, расстреливаются. Иногда это происходит потому, что офицер исчез. Есть подозрение, что он перешел к белым. Иногда офицер уже давно убит, а родных все-таки берут в плен потому, что весь офицерский клас держится под подозрением*".

Та як не намагалися перед німецько-українським наступом навесні 1918 року втекти від відповідальності за вчинені злочини, багатьом більшовицьким лідерам це не вдалося. Уцілілий соратник Гавена писав: "22 апреля находившиеся в Ялте народные комиссары Тавриды А. Слуцкий, С. Новосельский, Ян Тарвацкий, А. Коляденко и другие пытались пробраться в Керч, чтобы уйти с полуострова морем, но попали в засаду и погибли".

Промайнуло 95 років. Жертви більшовицького терору в Севастополі і в Криму 1917–1918 років дбайливо замовчуються й досі, по християнськи не відспівані. У містах, в яких були скоєні найжахливіші злочини проти людства, і досі стоять пам'ятники організаторам більшовицького терору. У Севастополі іменами більшовицьких катів Гавена, Пожарова і Ніни Островської названі вулиці майже у центрі міста, вони внесені в історію Севастополя як "видатні політичні діячі". Не було раніше, не передбачається й зараз народного суду над цими творцями більшовицьких варфоломіївських ночей, на руках і совісті яких тисячі замордованих моряків флоту і мешканців Севастополя та Криму. А їх послідовники й далі заповнюють кабінети органів влади, севастопольці та кримчани на кожних виборах віддають їм чимало своїх голосів.

Безпам'ятство, байдужість?

Мирослав МАМЧАК,
Севастополь

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

"ГОСПОДИ! ВИВЕДИ МЕНЕ ЗВІДСИ, ІЗ МУРІВ ЦИХ, ІЗ ЗАКУТУ ВИВЕДИ..." –

Микола КУЛІШ. 1925 рік

Микола Куліш проти "невмирущої людської пошлості"

120 років тому на зимового Миколая народився засновник нової української драми, творець концептуальної характерографії української національної історії та ментальності Микола Куліш. Створення "Народного Малахія" і "Патетичної сонати" поставило М. Куліша на один рівень з такими митцями, як М. де Сервантес, Й. Ґете, Г. Ібсен.

"… щоб, бува, не сплутали з Паньком Кулішем: той давно вмер, а я ще живий, той був з панків, а я – з мужиків, той був письменник, а я тільки так собі… маракаю…

"– Уявіть собі, друзі, грудневу віхолу в безмежному таврійському степу, село Чаплинку, де в багатіїв тріщать комори, а бідняки підраховують останні запаси хліба – мабуть, вистачить лише до Різдва; нужденну наймитську хатинку, мале, що вовтузиться в лахмітті. Це – я. "І щастить тим злидням на дітей", – певно, подумав би та й сплюнув котрийсь з багатіїв, почувши новину...

Потім уявіть собі, друзі, несподіване і химерно-важке сирітське щастя, яке приводить мене в місто Олешки – чудову оазу садів і виноградників серед замріяних плавнів, де я, голодний та обідраний, старанням добрих і недобрих людей вчусь. І де? В гімназії!...

І нарешті, уявіть собі, друзі, безмежну голубінь моря, нестерпні пахощі акації, стократість кольорів і барв, і в цьому шаленстві півдня – постать заклопотаного чоловіка з портфелем в руці. Це знову – я, в завжди трохи в сентиментальній Одесі, в місті моєї першої великої п'єси і останньої любові..."

(з "Літярмаркової" автобіографії)

"Ну а як приїду в Харків…"

Куліш писав майже тридцять років. У гімназії – і його виганяли за дотепні сатири на начальство, і на війні, отримавши звання офіцера царської армії, ставши згодом організатором Першого Дніпровського полку, писав коротенькі п'єси для солдатів. Працюючи інспектором шкіл на Херсонщині, педагогом-практиком – шукав себе в різних жанрах: від оповідань з життя дітей до циклу педагогічних нарисів та роману.

Аж поки наприкінці 1925 році після небувалого театрального успіху п'єси "97" стараннями Дніпровського, Любченка, Гната Юри, Хвильового нарком освіти Шумський забирає Куліша до столиці. А на той час "молодому" письменникові було вже 33 роки. Як видно з листів до Дніпровського, він втомився від чиновницької роботи і хотів перебратись до Харкова для письменницької діяльності, хотів бути ближче до "буремного" літпроцесу.

"Ну а як приїду в Харків та притулюсь де-небудь – загуляємо, Жане. Зберемо "Урбіну" і заспіваємо. Тичина візьме свою чудову ліру і заграє на струнах вічності, Хвильовий з динамічної рушниці стрілятиме в тайну вечерю зорь, ти на конструкціях дядьківські сорочки почепиш, штани, спідниці тощо або коників ловитимеш, тих, що у стременах (а ригати ми введемо тебе на кришу того будинку, де живе Хвильовий), а я, затаївши в куточках очей теплий щирий сміх, методично і цілком реально випиватиму з усіх пляшок і п'янітиму не так від питва того, як од вас, моїх друзів…". Так написав у листі до Дніпровського "старенький уже Кляус" 15 травня 1925 року з Зинов'євська до Харкова.

"Хто на Харків?"

Це омонімічне питання з лінгвістичного водевілю Миколи Куліша "Мина Мазайло" випливає час від часу у свідомості після спілкування з журналістами. Тими, хто готує матеріали про письменників-ювілярів у свої багатотисячні тиражні газети.

От і цього разу напередодні 120-річчя Миколи Куліша потелефонувала кореспондентка відомої ще з часів СРСР газети. Їй треба було посилання "на фахівця", щоб довести до читача "резонансну інформацію", що "Куліш під час Голодомору збирав антикваріат і за рахунок цього його родина жила заможно".

Задум харкнути у пам'ять драматурга журналістка потрактувала мені як технологію привернення уваги до постатей Розстріляного Відродження. Бо ж інакше, "без сенсацій", їхні імена залишаться для широкої публіки, звиклої до "клубнички", нецікавими, а значить і невідомими.

Може, справді наше суспільство збайдужіло до всього, крім смакування вад в інших людях? Чи цю порочну залежність вперто накидають нашій нації чужі нам за духом і мораллю владні верстви?

Оце саме "ГЕ" з кровосісями або "Прілічнєє бить ізнасілованной, нєжелі украінізірованной"

Виходячи з логіки Кулішевої драматургії, в українському місті 30-х років перспективу вижити і закріпитися на соціальних сходинках мали хіба втілені персонажі тьоть Моть під бравим гаслом "Прілічнєє бить ізнасілованной, нєжелі украінізірованной" і Мазєніних, які зненавиділи своє українське походження через ставлення до себе вищих службовців "міста-контори" Харкова як до нижчої "селюцької" раси.

Сьогодні нащадки "ізнасілованних тьоть Моть Разторгуєвих" знову правлять більшість нового українського парламенту. Продовжують естафету "Мазайл–Мазєніних" – "Колесніченки–Колєснікови". І ніби вареники в Пацюкові вуста вкладаються "староспеченому" прем'єру Азарову після повчань новоспеченої депутатки Фаріон визначення "хто такі українці": "Українцями звуться ті, хто вчить нещасних службовців української мови".

Цю ситуацію з "кровососами-кровосісями" досить тверезо характеризує божевільний Малахій Стаканчик (радянський антипод-протагоніст філософа Григорія Сковороди): "Кажіть руською мовою, не ґвалтуйте української… […] Терпіти не можу… Наукраїнізували. Не вміють сказати кривий… крівий, або кривій… Питаю: навіщо українізувати чужих?" Чужих, власне, й не треба не тільки українізувати, але передусім не обирати прем'єрами…, президентами…, депутатами… Інша річ, що сьогодні все змішалося у домі на Грушевського – свої і чужі, чемпіони ґвалту і ґвалтування…

"Ви серйозно, чи по-вкраїнському?"

Тож Микола Куліш тому і вважається геніальним українським драматургом, засновником нової української драми, що узагальнив і виразив духовну атмосферу підсовєтської України міжвоєнної доби як циклічну ментальну матрицю, що трагічно повторюватиметься в нашій національній історії. Її, він вважав, неможливо змінити інакше, лише коли кожен українець сам по собі (за Г.Сковородою) не почне духовно змінюватися:

"Немає глибшої трагедії, як переконатися, що жити, як живе суспільство, не можна – і бути безсилим змінити життя суспільства. Так, бо суспільне життя є життям форми, за формою і у формі, і коли індивід хоче зламати форму, то він тим самим хоче зламати закон, на якому тримається життя суспільства. Конечний наслідок – самотність індивіда, порожнеча, загибель […] Можна удосконалювати форми суспільного життя, не можна зробити голубої реформи суспільства, бо це – проблема й мета індивіда, а не суспільства"

Драматург міг художньо прогнозувати духовно-соціальні процеси, передбачати їх різноманітні наслідки. І ми направду легковажимо сьогодні багатьма пророчими попередженнями Куліша, зокрема, про небезпеку, що сьогодні аж "кричить" зі споду зловісних намірів про референдуми на тему регіональних мов, ВТО, Митного союзу. Лайт-бокси Медведчука–Мазєніна і "фанера" Януковича вказують і кличуть: "Ідіть, гімненки, поки не пізно, до ЗАГСів, переписуйтеся на алмазових–тюльпанових–сірєнєвих. Щоб усьо в нас нарешті було "нормально, а не по-українськи".

Ху: "Все одно попадешся туди, звідки вийшов – в яму"

Твори Миколи Куліша дійсно вводять нас у "нормальний" світ зґвалтованих і спотворених норм. І це антисвіт не тільки радянської епохи, а всякої міщанської обмеженості ("впійманості світом", за Сковородою), де "всі дороги – лише орбіти: й якою б не йшов, все одно попадешся туди, звідки вийшов –- в яму". З цієї ями ми, українці, ледь видряпались двадцять років тому і нас знов в цю виправну колонію або малахіанське "голубе ніщо" штовхають тьоті мотіни виродки.

Що в них за мотивація? Напевно, крім шкурних інтересів – бездумний страх перед Кремлем, кулішівський "чортівський туман" як і в Ґоголя, що перетворює і "вельми не дурних, на свій лад людей на позбавлених здорового глузду дурнів". Страх перед химерною московською владою, що прийдеться розплачуватися за минулі грішки, формує поведінку "ревізорських" чиновників нашого часу за тим же принципом, що у п'єсі Куліша "Хуліо Хурина". Принцип цей можна означити образом безіменної могили з цієї п'єси з вишкрябаним на ній "ху", яку чиновники відремонтували, провели біля неї мітинг і після цього дізнались правду про авантюру.

А крім страху, риси, які бісівською оманою затуманюють очі – це ті ж гротескно відтворені Кулішем чічіковська "легкість думок, прямо незвичайна", через яку найсерйозніші доленосні питання зводяться до примітивних егоїстичних бажань, "адже на те й живеш, щоб зривати квітки розкоші". Також це – схильність до брехні, пліток, перекручень дійсного, сприйняття перекручених і ненормальних обставин і дій за правдиві й найнормальніші, одним словом, – "невмируща людська пошлість". Таким абсурдним у своїй пошлості бачить Куліш взагалі наш історичний шлях, ніби це "кошмарний образ гусей, що з'їли вишні з вишнівки, зробилися п'яні, попадали замертво, були общипані, але прокинулися […] А над цими потворними в своїй сп'янілості й голизні людьми-гусьми вже нема і Бога, а є тільки чорт".

Ямою, в яку потрапив Куліш із своїми друзями – "лицарями малахіанського образу" і "донкіхотами з Міщанської вулиці"

була квартира № 37, в якій проживав одержимий нечистим духом "новопомазаний" Малахій зі своєю зареєстрованою під № 666 "голубою реформою людини". Саме за цими номерами йшов кульмінаційний рік терору і власної смерті драматурга.

Так вмирає Пуп із "Зони" – через вірність своїм переконанням в те, що "…соціалізм -– мрія потомленого людства! " Йде в безвість Маклена через безмежну любов до життя без фальші та цинізму. Прообраз свого загибель Марина з "Патетичної сонати", Ніна з "Закуту", Любуня з "Народного Малахія", Байдух із "Вічного бунту". "Спровокувати соціум убити себе… в цьому – кінцевий сенс абсурдного буття проти абсурду життя".

П'єси Куліша містять взірцеві фрагменти поетики художнього абсурду, ірраціоналізму, трагекомедійності, поетики концептуально-структурного оксюморону, які значно пізніше репрезентували себе в творчості Іонеско, Беккета, Мрожека та інших "абсурдистів".

"Нема листя! Облетіло! Один сухий чорний стовбур, на якому скоро повисне трупом світ!"

Був 1933… За № 33 квартири жив сам Куліш з родиною у харківському будинку "Слово".

У той час він їде додому на Херсонщину і перед його очима розгортаються картини, можливо, ще страшніші і трагічніші за відтворені ним у його першій епічній трагедії "97" після побаченого на випаленій голодом Миколаївщині у 1921–1922 роках. За спогадами дружини Куліша, повернувшись через два тижні, він тяжко захворів, марив, кричав уві сні,

Микола КУЛІШ (Кляус) читає своєму другові Івану ДНІПРОВСЬКОМУ (Жану) комедію "Мина Мазайло"

впав у відчай. Враження, за словами Антоніни, були не просто гнітючими – немислимо важкими. Вона передає його розповідь: "Якби ти знала, якби бачила, що робиться по селах – це жах! Це страшний жах! Уяви собі – по дорогах лежать пухлі й мертві люди, по селах тихо, люди не ходять, бо не мають уже сил рухатися. Біля матері лежать мертві діти, а вона сама впала через поріг і конає. Навіть псів по селах не стало. І ця Україна цвіте, збіжжя красується по полях? Таж нема кому його сіяти і збирати! Багатюща країна, земля – як золото, трудолюбивий і здібний народ, що з ним зробили?!"

"Критика чи політичний допит?"

Згодом були власні заперечення Кулішем своїх семирічних досягнень у літературі, "покаянні листи", семигодинна партійна чистка, про яку вустами Овчара у драмі "Закут" Куліш каже: "обшукування, обиск душі, після якого зостаються брудні сліди од чобіт".

На Першому всесоюзному з'їзді радянських письменників (17 серпня – 1 вересня 1934 року) відбулося офіційне закріплення за Миколою Кулішем статусу буржуазно-націоналістичного драматурга.

19 серпня на ранковому засіданні І.Кулик у своїй доповіді про напрями розвитку української літератури, розвиваючи тезу, що "в галузі драматургії у нас особливо була загострена класова боротьба, боротьба двох антагоністичних тенденцій", схарактеризував М.Куліша як митця, що є представником "виявів націоналізму" в драматургії, та як художника, "більшість п'єс якого є відверто націоналістичними і ворожими нам" і зазначив, що "на них базувалася робота театру "Березіль", коли ним керував Курбас. Це був уже проект вироку драматургові.

7 грудня 1934 року на вулиці (у Куліша вулиця – символ історії) драматурга було заарештовано

В ялтинському тубсанаторії 1 грудня 1934 року помер друг дитинства Куліша Іван Дніпровський. Збереглась записка його дружини Марії Пилинської про те, що вони з Кулішем виїхали за тілом письменника. У Харкові тіло Дніпровського було виставлено для прощання в Будинку літераторів ім. Блакитного, похорон призначений на 7 грудня.

Зранку 7 грудня Микола Куліш прямував від будинку "Слово" по вулиці Ветеринарній (тепер – Іванова) до будинку Блакитного. По дорозі його зупинили енкаведисти й заарештували. Про арешт чоловіка Антоніна Куліш дізналась за два дні, коли до квартири прийшли з обшуком. Архів письменника конфіскували. У родини також конфіскували все майно, а самих Кулішів (Антоніну з двома дітьми) виселили з квартири, залишили без засобів для існування. Бібліотеку письменника родина змушена була продати.

Цю бездомність родини та й свою камеру – одиночку Куліш теж передбачив творами. Згадаймо хоча б у драмі "Маклена Ґраса" образ одинака-індивідуаліста філософа-музиканта Падура, що мешкає в собачій будці.

Посмертні сімки

І знов сімка – вже посмертна. У списку розстріляних у Сандармосі третього листопада 1937 року – "в ознаменование 20-летия Великого Октября" Куліш числиться під номером 177.

День незалежності за Малахієм

Куліш у своїх драмах не лише спрогнозував своє майбутнє. Пророчими щодо проголошення Дня незалежності України виявилися і слова Малахія про "свято оновлення нашого українського роду, що відбудеться двадцятого серпня за новим стилем, по старому ж на Спаса". Так і сталося.

"На московському кумачі України самостійної не вишити!"

А навесні 1992 року до Харкова на "Слобожанський Великдень" приїхало багато гостей. Серед них з Нью-Йорка прибув син Куліша Володимир, автор книжечки "Слово про будинок "Слово". Закарбувалися в пам'яті його слова з інтерв'ю біля будинку "Слово" про те, що єдиним скарбом, "антикваріатом" у них вдома були книжки. Розкішна бібліотека української і світової літератури, яка збиралася ще з часів коли Микола гімназистом винаймав квартиру в родині своєї майбутньої дружини Тосі. Та жодного портрета, жодної праці вождів світового пролетаріату у бібліотеці ніколи не було. В хаті взагалі згадувати їхні імена було заборонено…Як і вживати російську мову. Дітей Володимира і Ольгу Куліші виховували за принципом: "На московському кумачі України самостійної не вишити!" ("Патетична соната").

Ольга РІЗНИЧЕНКО

ВИСТАВКА

ІСТОРІЯ ПОВТОРЮЄТЬСЯ

Експонати виставки

Виставку "Нармахнар, Хурина і Мазєнін: комедії і трагедія Миколи Куліша" до 120-ї річниці від дня народження драматурга було відкрито в Харківському літмузеї 28 листопада цього року. Її оригінальну концепцію придумала і науково обґрунтувала завідувачка експозиційним відділом Тетяна Пилипчук, образні рішення підказувала, за сумісництвом, крім праці в музеї, акторка театру "Арабески" Наталя Цимбал, а втілювала, за своїм художнім проектом, музейний художник, графік і дизайнер Юлія Кузьменко.

Головна ідея виставки, розрахованої переважно на школярів старших класів, студентів і взагалі широке коло відвідувачів, – продемонструвати, наскільки гостро актуальними залишаються драми і комедії Миколи Куліша в наш час. Бо ж так само, як за радянських часів, панують бюрократія, підлабузництво, страх перед начальником, згубні проекти безплідних лідерів, ідеологізація приватного життя, нерозуміння владою символічної мови мас, бездуховність, а також – згортання процесу українізації в результаті ухвалення антиукраїнських законів. Куліш був блискучим сатириком, з далекоглядним, майже пророчим баченням перспектив. Його комедії зрозумілі й смішні сучасному глядачеві, але й сьогодні залишають гірке відчуття трагедійності наслідків тих до смішного безглуздих подій. І спонукають до висновків: історія повторюється.

Учасниця наукової конференції уважно роздивляється оригінальні листи Миколи Куліша до свого друга Івана Дніпровського та його дружини Марії Пилинської

Таня ПИЛИПЧУК зачитує фрагмент зі свого сценарію до першого розділу драми-експозиції із життя Куліша

Відвідувачі читають рукописні путівники по виставці Куліша

НЕЗВИЧАЙНЕ

КІНЕЦЬ СВІТУ

Передчуття кінця світу охоплює в Україні дедалі більше людей. Можна говорити про істеричні тенденції в суспільстві, але ми знаємо, що безпричинних явищ ні в природі, ні в суспільстві не існує. Будь-яка хвороба суспільства чи окремої людини має під собою якусь цілком реальну основу. Кінець світу витає в повітрі, поширює свої флюїди простором, завойовує все нові країни і народи. Одержимість кінцем світу в Україні однозначно наростає з року в рік. Це просто незаперечний факт. Однак у цій статті не йдеться про нав'язливі пророцтва Павла Глоби, які ніколи не збуваються. У нього ледь не кожен місяць очікується кінець світу. Про це нібито віщують "Марс в Сатурні". При цьому виживуть лише три знаки зодіаку. На наступний місяць такого ж штибу пророцтва продовжуються. Хтось під них одружується, засновує бізнес чи закладає будинок. Ну й на здоров'я.

Що б там не говорили і не писали всілякі новоявлені "Нострадамуси", але передчуття кінця світу в Україні ґрунтується на реаліях українського життя. До речі, чомусь ніхто не звертає уваги на лише один, але який промовистий факт. Феномен масового відчуття кінця світу панував в усій Північній Африці саме перед знаменитою "арабською весною". Найсильніші його прояви спостерігалися в Лівії і пояснювалися релігійним екстазом. Виявилося, що масова свідомість здатна відбивати в собі те, що не може відчути кожна окрема людина. Тут ми можемо говорити про не зовсім наукове, але, схоже, цілком можливе поняття як егрегор. Це коли близькі змістом і духом думки, молитви, притлумлені внутрішні бажання нації буквально вібрують на якійсь одній хвилі і створюють дивовижну ауру. Саме ця аура вивела в 2004 році мільйони людей на вулиці і послужила основою Помаранчевої революції.

Однак тоді кінця світу не відбулося. Об'єктивні умови кінця старого світу і відповідно зародження нового суб'єктивно не були втілені в життя. Це не свідчить про те, що кінець світу в Україні був відмінений. Так просто не буває. Український кінець світу просто був перенесений в часі на пізнішу дату. І зрозуміло чому. Об'єктивні підстави для нього в Україні не тільки не зникли, але й з того часу стали ще актуальнішими.

Що ж це буде за кінець світу? Звичайно, я, як науковець, не буду дивитися на зорі чи ворожити на кавовій гущі. Подібні сценарії в "Історії з географією" реалізувалися вже неодноразово і будуть реалізуватися й надалі. Немає нічого нового ні під Сонцем, ні під Місяцем. Це буде не кінець світу взагалі і не кінець українського світу. Ми станемо свідками неминучого краху в Україні світу неукраїнського і антиукраїнського. Цей світ не є логічно обумовленим в нашій державі. Він протиприродний і тому має загинути.

Враховуючи всі факти і реалії сьогодення, а також цілком очевидні тенденції розвитку суспільно-політичної і економічної ситуації в Україні можна цілком науково обґрунтовано і зі стовідсотковою вірогідністю передбачити, що невдовзі нас чекатиме тотальна трансформація українського суспільства. Її не треба боятися, не сприймати як кінець світу, а розглядати як об'єктивний хід історії, який регулярно організовує кризи, які людство здавна сприймало як кінець світу чи Апокаліпсис. Специфіка нинішнього "кінця світу" для України полягає лише в тому, що наш кінець світу збігається з кінцем світу планетарним. Це значно поглиблює і загострює кризові явища в нашому суспільстві і заразом створює великі перспективи для України і української нації. Єдине, що нам нині потрібне, а про це свідчать усі суспільні науки, так це висунення адекватного національного лідера. За цих умов ми не лише переживемо нинішній "кінець світу", але й перейдемо до світу нового, набагато кращого і щасливішого.

Петро МАСЛЯК

ВТРАТА

ПАМ'ЯТІ ВЕЛИКОЇ ПАТРІОТКИ

Львівська ліга українських жінок глибоко сумує з приводу смерті своєї членкині й щирої духовної наставниці, а також члена багатьох інших патріотичних організацій, надзвичайно відданої патріотки України і вельми чуйної людини Ярослави Менкуш-Заневчик.

Пані Ярослава Заневчик померла 9 грудня після тривалої важкої хвороби на 89 році життя. У лютому 2013 року їй мало б виповнитися 90 літ. Ми планували відзначити її ювілей у рамках щорічного Свята Героїнь, оскільки вона всім своїм життям вповні заслужила звання української героїні.

Народилася вона 16 лютого 1923 року в Пустомитах під Львовом у національно свідомій селянській родині Михайла та Катерини Менкуш.

Батько працював бухгалтером в кооперативі і був, за спогадами самої Ярослави, чи не єдиною, після священика, освіченою особою в селі. Він дуже хотів, щоб дочка вчилася. Отож Ярослава чотири роки навчалася в "Рідній Школі" ім.Грінченка у Львові, а потім батько порадив піти в професійну школу "Труд". Розумів, що коли б і скінчила гімназію, то мала надія, щоб поляки дали якусь відповідну працю українці. (Такі були реалії в умовах польської держави). А добрий фах може забезпечити незалежне існування. Отак і освоїла професію кравчині. Хоч і не лежало серце до шиття.

Українська фахова школа "Труд", помимо ґрунтовного кравецького та моднярського ремесла, давала і солідну загальну освіту, зокрема її вихованці вивчали українську мову, релігію, історію рідного краю, промисловий рахунок, бухгалтерію, німецьку мову та професійний рисунок.

У молодої Ярослави завжди був потяг до організаторської праці, до творчості й мистецтва. Приїжджаючи зі Львова в рідні Пустомити, вона організовувала різні гуртки при читальні "Просвіти", одного разу навіть поставила з сільськими дівчатами балет .

У 1943 році Ярослава стає членом ОУН. 1944 року одружилася з повстанцем УПА Іваном Білим.

Іван Білий, на псевдо "Омелян", виконуючи організаційні завдання ОУН, працював військовим референтом у Городоцькому повітовому Проводі, організовував і вишколював хлопців, які вступали в ряди УПА. А двадцятилітня, тендітна Ярослава Менкуш була повітовою провідницею жіночої сітки ОУН-УПА в Городоцькому повіті. Обоє понад усе любили Україну і всі свої вчинки підпорядковували цьому високому почуттю. Досить лише згадати такий факт, що всі гроші, які отримали від рідних і друзів на своє повстанське весілля, вони загорнули в хустину і віддали на потреби організації ОУН. Та недовго тривало їхнє сімейне щастя. Іван Білий 17 вересня 1944 року загинув у бою в селі Сайкові Миколаївського району Львівської області. Там учасники наради повітового Проводу, через зраду, були оточені великими силами військ НКВД. Полягли геройською смертю. А молоденька Ярослава, яка чекала дитину, залишилася вдовою.

Хоча Ярослава Менкуш мала ще довоєнний совєтський паспорт, вона не насмілювалася кудись з ним податися і жила в тітки, фактично, на нелегальному становищі. Тітка не мала своїх дітей і обожнювала маленьку Галю, яка їх обох називала мамою.

Коли через вагітність праця підпільниці стала для неї вже неможлива, Провід порадив їй їхати до Львова, бо у великому місті легше сховатися від кагебістських очей. Приїхавши до Львова, поселилася в тітки і незабаром народила дівчинку. Назвала її Галиною, це було її підпільне псевдо, і така була в них з чоловіком домовленість: якщо народиться хлопчик, буде Омелян, а якщо дівчинка – Галина.

Але незабаром Ярославі довелося сховатися в інших людей, бо довідалася, що за нею вже шукали "органи". Приходили до батьків у Пустомитах: "Де ваша донька?" – "Не знаємо. Вийшла заміж і поїхала з чоловіком, ніякої вістки від неї не маємо". Приходили до тітки у Львові: "Де ваша племінниця?" – "Не знаю, подалася кудись за чоловіком". Питалися і в маленької Галі: "Де твоя мама?" – "Ось!" – показувала пальчиком на тітку, котру вважала своєю мамою. Лише коли дочка підросла і пішла до школи, мати наважилася показатися їй, але назвалася "тіткою Марусею".

Протягом дванадцяти років жила нелегально, переховуючись по добрих людях. Бог дарував їй оточення порядних людей, не знайшлося жодного юди, який би доніс владі про неї. Тут їй добре придався кравецький фах, завдяки йому могла заробити собі на прожиття. Тітка збирала для неї замовлення, мовляв, маю в іншому місті знайому, яка добре шиє. Навряд, чи вірили люди в цю наївну легенду, та й багато хто знав її "статус", але ніхто не видав.

Лише в час "хрущовської відлиги" зважилася Ярослава Менкуш вийти зі свого підпілля. Легалізується і відкриває дочці Галі правду її походження. Великим було її щастя, коли дитяче личко засвітилося радістю і Галя сказала: "А я все відчувала, що ви для мене найрідніша на світі".

З часом життя пані Ярослави, здавалося, унормувалося: вже прописалася у Львові, влаштувалася на роботу в Будинок мод, спочатку швачкою, потім виросла до модельєра. Галинка – при ній, росте, вчиться в музичній школі, далі вступає в консерваторію, бо в неї – і голос, і врода, і талант.

Працюючи у Львівському будинку моделей, пані Ярослава захопилася виготовленням народного одягу, співпрацює із киянкою Людмилою Семикіною, розробляє власні моделі і композиції, бере участь у виставках, розвиває українські народні традиції. Одночасно шукає способів прислужитися Україні, тісно контактує з українськими дисидентами. Найбільше посвячується друкуванню підпільної літератури.

25 серпня 1965 року пані Ярослава була заарештована за те, що передрукувала на просьбу Івана Геля підпільно поширювані між людьми матеріали "З приводу процесу над Погружальським" (написані, як тепер усім відомо, Євгеном Сверстюком), та ще деякі такі статті. За це отримала два з половиною роки ув'язнення, а Іван Гель – три. Потім Верховний суд зменшив Ярославі Менкуш покарання до одного року, тож поки її довезли етапом у Мордовію, вже небагато залишалося до кінця цього терміну.

Після відбуття терміну її випустили на волю, але ніде не хотіли прописувати, а без прописки вона не може влаштуватися на роботу. А коли не працюєш, можуть посадити за "тунеядство" (такі закони тоді були). Не прописують ні у рідних Пустомитах, ні у Львові, на роботу ніде не беруть. Лише возити тачки на будівництві запропонував якийсь "доброзичливий" начальник, до якого звернулася зі скаргою. Знову виручало вміння шити…

Та щастя нарешті усміхнулося їй. Знайшовся чоловік, який став їй опорою і вірним другом. Це – вдівець Антон Заневчик, теж самовідданий патріот України. Він носив їй в тюрму передачі, чекав її з табору і запропонував поєднати долі. Одружилися в 1967 році, і стала вона Ярославою Заневчик.

Відбувши ув'язнення, винісши всі труднощі й переслідування, пані Ярослава не змінила своїх поглядів і принципів, не нарікала на долю і не пробувала її змінювати. Продовжувала знайомства з патріотично налаштованими і нескореними людьми, попри те, що були вони під "недремним оком" кагебістів. Оксана Мешко, Алла Горська, В'ячеслав Чорновіл, Іван Кандиба – це були її друзі-однодумці. Енергійно й безстрашно вишукувала шляхи передачі за кордон різних нелегальних матеріалів та інформації про безчинства совєтської влади.

Разом з тим поринула у творчу працю виготовлення художнього народного одягу. Починаючи із 1984 року, було влаштовано ряд її персональних виставок народного одягу і вишивки в Україні, Канаді та США, прийшло загальне визнання її хисту, їй надано звання "Народної майстрині".

З початком українського відродження Ярослава Заневчик активно включилася у громадське життя. У Союзі українок, у Спілці політв'язнів, Братстві вояків УПА, у "Рідній школі" – всюди вона бажаний і авторитетний діяч.

Як співініціатор і творець Ліги українських жінок Ярослава Заневчик незмінно була членом Управ Всеукраїнської та Львівської обласної Ліги українських жінок. Вона була натхненницею багатьох вагомих починань Ліги українських жінок: міжрегіональних курсів пошиття народного одягу, організації численних виставок, конференцій, культурно-просвітницьких академій тощо.

Завжди привітна й усміхнена, ця бліява жінка з лагідною усмішкою володіла якимсь особливим умінням гуртувати навколо себе широке коло однодумців і навіть цілих організацій. Для всіх вона знаходила щире слово, усмішку, всіх намагалася підбадьорити. Дивлячись на неї, можна було подумати, що ця жінка належить до тих, кому доля дарувала безтурботне життя. Але ж бачимо – життя їй випало, ой, яке нелегке…

Благодатним Божим дарунком для Ярослави Заневчик була її донька – Галина Менкуш – відома бандуристка, народна артистка України, яка проживає в Києві, виступає сама та щедро плекає юні музичні таланти України.

Складаючи щирі співчуття родині Галини Менкуш, всі ми вболіваємо над втратою палкої патріотки і невтомної трудівниці Ярослави Заневчик, здатної на перше місце у своєму житті ставити любов до України. Нагадуємо, що Її основним, улюбленим закликом було "Треба трудитися для України!"

Тож пом'янімо Ярославу Заневчик у своїх молитвах та сповняймо Її заклик!

Лідія КУПЧИК, голова Львівської міської організації Всеукраїнської ліги українських жінок

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
Кинути камінь розбрату…	Кинути яблуко розбрату…
Поміж наковальнею і молотом…	Поміж ковадлом і молотом…
Скиталець…	Блукач, бурлака, мандрівник…
Законопослушні люди…	Законослухняні люди…
З іншого боку…	З другого боку…
Крупним планом…	Широким планом…
Льстива людина…	Улеслива людина…
Він не губив часу даремно...	Він не марнував часу...
Дирекція дає добро…	Дирекція погоджується (схвалює; дає згоду)…
Заслуговує уваги такий факт…	Вартий уваги такий факт…
Для бажаючих здійснити…	Для охочих здійснити…
Лікуючий лікар…	Лікар-куратор…
Недалекомисляча натура…	Недалекоглядна натура…
Йдучи назустріч численним проханням…	Задовольняючи численні прохання…
Наслідуючи приклад…	Беручи за приклад…
В кінці кінців…	Урешті-решт, зрештою, кінець кінцем…
Дальше буде…	Далі буде…
Завдяки посиленню репресивних заходів…	Через посилення репресивних заходів …
З підковиркою…	З кепкуванням (ущипливо)...
І тому подібне...	І таке інше (тощо)…
Любою ціною…	За всяку (будь-яку) ціну…

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **"Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", "Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів", "Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв"** можна замовити тел. 044-353-19-77, моб. 050-385-91-86, e-mail: voloschak@yandex.ru

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9